

„Az egyéni felelősség szerepe nőni fog az együttes munkájában”

Horváth Zsolt jubileumról, csalódásról, átalakulásról és etikai kódexről

I *Hogyan értékeli a 200 éves évforduló megünneplését?*

– Egyik szemem sír, a másik nevet. Azt gondolom, hogy az intézmény kitett magáért, igazán büszke lehet a magyar társadalom arra a muzsikusszerepre, amelynek tagjai ennyi figyelmet és energiát fordítottak arra, hogy megemlékezzenek a pécsi szimfonikus muzsikálás 200 éves jubileumáról. 100 héten keresztül, összesen 200 eseményen találkozhattak az elmúlt két évben a Pannon Filharmonikusokkal különböző rendezvényeken. 2007 óta készülünk egy kutatás keretében arra, hogy kiadjuk Lickl György egyetlen fennmaradt színpadi alkotását. Az újrakiadás elkészült, és az alapítás napjának 200 éves évfordulóján bemutattuk. A jubileumi koncert programja emellett szimbolikus volt, hiszen ez az este nem arra szolgált, hogy muzsikusaink számat adjanak felkészültségükről – ezt tesszik minden nap –, hanem, hogy ünnepeljenek. Az alapító hangversenyen elhangzott egy Haydn-szimfónia, és a zenekar új, házi zeneszerzőjének, Gyöngyösi Leventének műve is műsorra került, mintegy egybesűrítve a múltat és a jövőt. Csalódott kicsit a szakma érdektelensége miatt vagyok.

I *A jubileum kapcsán alapították meg a Civil Zeneakadémiát, amelynek keretében kéthavonta a szimfonikus zenekarok a komolyzene civilek számára ismeretlen oldalait mutatják be. Hogyan született az ötlet, milyen terveik vannak, s miként fogadta a publikum ezt a kezdeményezést?*

– Az ötletet a pécsi zenebarátok adták, akik különösen nyitottak és érdeklődők a Pannon Filharmonikusok és ezzel együtt a szimfonikus zenekari munka iránt. Kíváncsiak a műhelytitkokra, a háttérben zajló folyamatokra, illetve arra, hogy valójában mi is történik a színpadon. Minden alka-

lommal elcsodálkoznak azon, milyen sokrétű ez a műfaj. Ezt kívánjuk számukra egy kicsit jobban láthatóvá tenni, civil nyelven. A komolyzene évek óta próbál kitörni az elefántcsonttoronyából, hiszen a közönségnevelés is az együttesekre hárul. A Civil Zeneakadémia egy újabb kezdeményezés arra, hogy közelebb kerüljenek a civilek a komolyzenéhez.

I *Az ünnepi esthez kötődően előadást tartott Szimfonikus zenekar a XXI. században címmel. Mely gondolatait emelné ki?*

– A multifunkcionalitást és a „kulturális ipar” jelenségét. Napjainkban a szimfonikus zenekaroknak szakítaniuk kell azzal a működési modellel, amelyben kizárólag a művészeti vezető álmainak megvalósításán dolgoznak. Az állami finanszírozás – amely alapja a szimfonikus zenekari működésnek – az elmúlt években sokkal tudatosabb teljesítményi mutatók alapján történik, mintsem ezt megengedhetnénk magunknak. Eltérő a fenntartó szándéka is egy-egy szimfonikus zenekar feladat meghatározását illetően. Regionális szerepkörben sokrétű tevékenységgel kell számolni. Természetesen nem gondolom, hogy a művészeti igényünkről kell lemondanunk, sőt. Meg kell találnunk azt a kényes egyensúlyt, amelyben a zenekarok kiegészítő tevékenységeiből – közönségnevelés, gála-hangversenyek, egyedi felkérések – származó haszon a szakmai munkába történő befektetési lehetőséget jelent, és nem annak a kárára történik. Ehhez a piacot és a művészetet is ismerő menedzserekre, és olyan zenei vezetőkre van szükség, akik tisztában vannak azzal, hogy a művészetük nem lehet öncélú.

I *Elégedettségi kérdőívet tölthetnek ki az érdeklődők. Most először készítettek ilyet, vagy már korábban is felmérték a publi-*

Több éves előkészítést követően, december elején ünnepelték a Pannon Filharmonikusok a pécsi szimfonikus muzsikálás kétszáz esztendejét. Emellett az együttes Civil Zeneakadémia életre hívásával is köszöntötte a jubileumot. A zenekarnak – a város egyetlen intézményeként – nem kellett megszorításokkal, sem leépítésekkel küzdenie az elmúlt időszakban, tavasztól pedig non-profit kft.-ként működik tovább. Született egy etikai kódex is az együttesnél, amelyben szerepelnek a munka során kialakuló konfliktusok rendezésének módjai, s a színpadi és a próbái viselkedésre egyaránt kitér. Horváth Zsolt igazgató beszélt még arról is, hogyan tudnak együtt dolgozni Bogányi Tiborral, s hogy érzik magukat a Kodály Központban.

kum tetszését? S ha igen, akkor milyen eredményeket hozott mindez?

– Évekkel ezelőtt készítettünk már ilyen, bár akkor még a közönségünk száma töredéke volt csupán a mostaninak. Több százan küldték vissza a kérdőívet, amelynek nagyon pozitív eredményei lettek. A Pannon Filharmonikusok teljes tevékenységével való elégedtség 5-ös skálán 4,37-as átlaggal bír. A koncertek körülményeivel (hangversenyek műsora, hossza, közreműködők, egyéb szolgáltatások) a válaszadók minden tekintetben elégedettek (3-as skálán átlag 2,7), a jegyárak tekintetében érezhetjük kicsit drágának a kínálatunkat. Műfajok tekintetében az összes válaszadó 60%-ban a bécsi klasszikusokat, 44,5%-ban a romantikus repertoárt, 37%-a pedig a barokk kor zenéje mellett voksolt. A legkisebb érdeklődést az operett műfaja váltotta ki.

I 2012 tavaszától non-profit kft.-vé alakul át az intézmény. Mindez milyen hatással lesz a zenekar életére? Mennyiben változtat a mindennapjaikon?

– A múlt héten tartott, társulati ülésen éppen arról beszéltem a zenekarnak, hogy véleményem szerint ebben az évadban jelentős változás a közalkalmazotti jogviszony megszűnésén kívül nem várható. A Kft. minden munkavállalót a jelenlegi szerződési feltételekkel vesz át. A menedzsmentnek természetesen ezzel rengeteg dolga lesz, de bízom benne, hogy az együttes zavartalanul tudja folytatni a munkát. A változások a következő évtől várhatóak, hiszen azt a szezont a várossal hosszú távra megkötött szerződés kondíciói szerint lehet szervezni. Mivel a Kodály Központ EU-s finanszírozása miatt 25 évre vállalt kötelezettséget a város a Pannon Filharmonikusok rezidensi szerepkörére a házban, évi 42 hangversennyel, ezért azt gondolom, hogy jelentős változás az együttes finanszírozásában sem várható. Gazdasági társaságként megnő a cég felelőssége a kulturális piacon, amely együtt jár természetesen minden egyes alkalmazott egyéni felelősségének a növekedésével is. Ez jelentős változás az intézményi működéssel szemben.

I Több zenekar küzd komoly anyagi nehézségekkel. Mi a helyzet Pécsen? A megszorítások mennyiben érintik az együttes büdzsét, s mivel tudja javítani a mérleget?

– Az elmúlt évek eredményei és a már említett, EU-s kötelezettség nagyban stabilizálta a zenekar helyzetét. A városban kizárólag ezt az intézményt nem érték megszorítások, és leépítések. A Kodály Központ megnyitásával megdupláztuk az értékesített jegyek számát és a jegybevételt, és maximálisan kihasználtuk a társasági adótámogatást. Ezt egészíti ki a szponzorációs bevételünk, úgyhogy büszkén mondhatom, nagyon jó évet zártunk.

I Milyen a kapcsolat az új vezető karmesterrel, hogyan értékeli a közösen töltött fél évadot?

– Bogányi Tibor személyében nagyon nyitott embert, igazi európeert ismerhettünk meg. A kapcsolat tehát kiváló, kiegyensúlyozottnak érzem az általános közérzetet az együttesben, és biztos vagyok abban, hogy ez az új vezető karmester személyiségének is köszönhető. Fél évad egymás megismerésére elegendő, a szakmai munkában a zenekarnak és Tibornak még össze kell csiszolódnia, amely, biztos vagyok benne, hogy a szezon végére megtörténik. A kulcsszó véleményem szerint a felelősség kérdése. Tibor nem autokratikus vezető, kevésbé a fegyelmezés és az egyéni hangszeres felkészítés, sokkal inkább a megszólaltatni kívánt mű érdekli, érthető módon. Az egyéni felelősség szerepe meg fog nőni az együttes munkájában, ami véleményem szerint önmagában a további szakmai fejlődés irányába mutat. Az európaiságot ebben is tanulnunk kell: nem kell megvárni, hogy valaki mindig megmondja, hogy mit kell tenni, hanem mindenkinek önmagával szemben is támasztania kell elvárásokat.

I A szeptemberi sajtótájékoztatón említette, hogy szeretné, ha a zenekar bekerülne a nyugat-európai koncerttermek vérkeringésébe. Mennyit léptek előre e téren?

– Folyamatosan folynak az egyeztetések a környező országok koncerttermeivel. A menedzsmentben is változtatást tervezek e téren, és bízom benne, hogy a gazdasági válság miatt mindenhol érezhető spórolás sem fog az utunkba állni.

I Említett egy etikai kódexet is, ami az együttesnél született. Mit jelent ez pontosan? Milyen eddigi íratlan szabályokat kellett rögzíteni és milyen tréningen vett részt az együttes?

– Az etikai kódexünk rögzítette azokat a szabályokat, amelyek az együttes és a menedzsment mindennapjaiban a kulturált és etikus munkavégzést segítik. Ezt egy füzetben foglaltam össze, és minden munkavállaló megkapta, illetve a belépők is eszerint kezdik el életüket. Szerepelnek benne a munka során kialakuló konfliktusok rendezésének módjai, de a színpadi és a próbái viselkedésre is kitér. A tréning az egész évadon végighúzódik, eddig egy workshop-on vagyunk túl, amelyen mindenki részt vett, s rögzítettük az együttes jövőképét, illetve egy vezetői csapatépítő tréningen, a szólamvezetői, menedzsmentvezetői körrel, háromnapos, koncentrált együttléten vettünk részt. Úgy érzem, mindkettő hasznos volt már most, de még több fázisra kerül sor az évad során.

I Gondolom, folyik már a következő szezon előkészítése is. Mi a fő cél a 2012/13-as évadban?

– Az ideai hangversenystruktúra megtartásával, a próbafolyamatok racionalizálásával további műhelymunkák. A Kodály Központ rezidenseként idén kellett kialakítani azt a programstruktúrát, amely teljesíthető mind a zenekar, mind a menedzsment számára, és amely hozza azokat az eredményeket is, amelyeket szakmailag, illetve közönségszervezés szempontjából elvárunk, elvárnak tőlünk. A műhelymunkához időre van szükség, és ezt a próbafolyamatok fejlesztésével, az egyéni felkészülési igény növelésével látom elérhetőnek.

I Milyen az élet a Kodály Központban? Mennyire vált az otthonukká, hogyan sikerült „testre szabni”?

– Az élet kiváló a Kodály Központban. Ennek ez együttesnek, és elődjének 200 éve nem volt otthona. Eddig külön volt a menedzsment, a próbaterem és a fellépő helyszínek. Mindez most egy helyre került, ami sokkal összehangoltabb működést tesz lehetővé. Magának az épületnek is érezhető a vonzóereje, és mivel a befogadóképessége is nagyobb, mint a korábbi helyszíneinké, többen tudjuk hallgatni az együttes produkcióit. Az összesítés alapján 2011-ben 80%-os telítettséggel dolgoztunk, és közel 40 ezer fizető nézőnk volt. A Kodály Központ üzemeltetőivel is harmonikus a kapcsolatunk, bízom benne, hogy ez a közelgő vezetőváltásuk után is így marad.

R. Zs.